

HARKU VALLAVOLIKOGU

O T S U S

Meriküla

27. jaanuar 2027 nr 9

Harku valla puhkemetsade teemaplaneeringu algatamine

Harku Vallavolikogu kehtestas 17. oktoobril 2013 otsusega nr 138 Harku valla üldplaneeringu. Harku Vallavolikogu vaatas uue kehtiva üldplaneeringu vastavalt planeerimisseaduse¹ (edaspidi PlanS) § 29 lõikele 3 esmakordselt üle 27. märts 2014 otsusega nr 32. Harku Vallavolikogu leidis, et kohaliku elu paremaks korraldamiseks ja valla ruumilise arengu tasakaalustatult kujundamiseks esineb vajadus töötada teemaplaneeringute tasandil üksikasjalikumalt läbi teatud valdkonnad, muuhulgas ka ehitustingimuste, miljööväärtuslike alade, väärtuslike maastike ning tihehoonestusalade osa. Harku Vallavolikogu kehtestas 31. mai 2018 otsusega nr 51 Harku valla ehitustingimusi, miljöo-väärtuslikke alasid ja väärtuslikke maastikke määrava ning tihehoonestusalasid täpsustava teemaplaneeringu.

Kehtivas üldplaneeringus jäi lahendamata ka avalikult kasutatavate teede ja radade temaatika ning vastav küsimus on määratud lahendada eraldi Harku valla teede ja juurdepääsude teemaplaneeringuga, mille koostamise algatas Harku Vallavolikogu 29. detsember 2016 otsusega nr 156.

Harku Vallavolikogu hinnangul vajab järgnevalt kiiret lahendust kõrgendatud avaliku huviga aladel (edaspidi: KAH) metsade majandamise teema. Suurenenud riiklik surve metsa majandamisele vajab tugevamat ja täpsemat määratlust väärtustele, mida rohevõrgustik ja üldplaneering praegu enam ei suuda kaitsta.

Viimastel aastatel on Riigimetsa Majandamise Keskus (RMK) asunud kõrgendatud avaliku huviga aladel metsade majandamise teemal rakendama kogukondadega nõupidamise praktikat. Rakendatav elanike kaasamispraktika ei ole tegelikkuses võimaldanud kogukondadel piisavalt kaasa rääkida ja metsamajandamise viiside valikul sisuliselt kaasatud olla. Lisaks ei hõlma RMK poolt määratletud KAH-alad kõiki kohalikele kogukondadele väärtuslikke metsaalasid. Harku vallas on RMK määranud kaks KAH-ala, millele on koostatud KAH-ala metsade kirjeldused: Suurupi Merekindluse mets ja Vääna kandi ala. Vallas on oluliselt rohkem kogukonnametsi, mis potentsiaalselt KAH-alade määratluse alla peaks kuuluma (Vääna-Jõesuu, Türisalu, Naage, Muraste jne). Suurupi kohaliku aktiivse elanikkonna eestvedamisel võeti koos Vääna Seltsiga ühendust kõigi KAH-alade eestseisjatega üle Eesti ja koostati põhjalik ühispöördumine Vabariigi Valitsusele, ministritele, õiguskantslerile ja Vabariigi Presidendile.

Kõigi KAH-alade puhkemetsade hoidjatega suheldes on jõutud veendumusele, et need ongi kogukonna ühiskasutuses olevad vanad metsad, kus käiakse jalutamas, seenel ja marjul, lastega loodust tundma õppimas, pildistamas, virgestumas ja puhkamas. Selliseid metsi saab majandada ainult püsimetsana või hoiu metsana, kus ei tehta lageraieid. Neil metsadel on väga oluline

¹ Kuni 30.06.2015 kehtinud redaktsioon.

kultuuriline, sotsiaalne ja loodushariduslik väärtus, lisaks seal elavatele looduslikele liikidele, sh. ka kaitsealustele. Seetõttu on oluline vaadata üle kõik puhkemetsad Harku vallas, määratleda nende piirid ja loodusväärtused ning tähendus kohalikele kogukondadele. Pealinna lähiümbruses kasutavad selliseid metsi lisaks kohalikele väga suur hulk linlasi ja ka naabervaldade elanikke, kus selliseid maastikke on palju vähem suudetud alles hoida. Seega on Harku vallal vastutus lisaks oma kogukonnale ka naabrite ees, sh. loodushariduse välibaasi säilitamiseks lisaks kohalikele lastele ka pealinna koolidele ja lasteaedadele.

Kohalike kogukondadele ja elanikele olulised kõrgendatud avaliku huviga metsaalad lepatakse kokku kohaliku omavalitsusega üldplaneeringu koostamise käigus. Kohalik omavalitsus on RMK jaoks esmane partner KAH-tunnustega riigimetsade selgitamisel. Kuna Harku valla uue üldplaneeringu koostamise algatamine lähiaastatel kavas ei ole, siis kogukondadele väärtuslikud metsad tuleb üle vaadata ja määratleda algatatava üldplaneeringu teemaplaneeringu käigus, milles on vajalik kehtestada metsa majandamise lubatud võtted ja välistada lageraie. Harku valla puhkemetsade teemaplaneeringu algatamisega saab RMK peatada metsamajandamise praegused plaanid. Harku vald on seni väga kindlameelselt hoidnud loodusväärtusi vastavalt kehtivale üldplaneeringule ja selle rohevõrgustikule. Suurenenud riiklik surve metsa majandamisele vajab tugevamat ja täpsemat määratlust väärtustele, mida rohevõrgustik ja üldplaneering praegu enam ei suuda kaitsta. Puhkemetsade teemaplaneering aitab põhjalike uuringute toel praeguseni hoitud väärtusi kaitsta niisama hästi ka edaspidi.

Planeerimisseaduse § 93 lg 2 sätestab, et üldplaneeringut võib muuta (täpsustada ja täiendada), koostades planeeringuala osa hõlmava planeeringu või teemaplaneeringu, lähtudes käesolevas seaduses üldplaneeringu koostamisele ettenähtud nõuetest. Üldplaneeringut muutva planeeringu koostamisel tehakse koostööd ja kaasatakse valitsusasutused, kelle valitsemisalas olevaid küsimusi muudatus käsitleb, ning isikud, kelle õigusi või huve võib muudatus puudutada, samuti planeeritava maa-ala elanikke esindavad mittetulundusühingud ja sihtasutused. Seega tuleb igakülgsest hinnata, kelle õiguseid või huve muudatus puudutab ja kaasata sellised isikud planeeringu koostamisse. PlanS § 93 lõike 3 kohaselt kantakse teemaplaneeringu kehtestamisel teemaplaneeringuga tehtud muudatused varem kehtestatud üldplaneeringusse 30 päeva jooksul teemaplaneeringu kehtestamisest arvates. Muudatuste sisse kandmisel tuleb üldplaneeringu juures viidata, millises ulatuses on planeeringut muudetud või tehnilise võimaluse korral kanda teemaplaneeringuga kavandatud muudatused üldplaneeringu kaardile ja seletuskirja.

Teemaplaneeringuga üldplaneeringu muutmise sisuks on PlanS § 93 lg 2 mõttes olemasoleva üldplaneeringu täiendamine (s.o puuduoleva osa juurde lisamine) ja täpsustamine (s.o olemasoleva üksikasjalikumaks, selgemaks, täpsemaks tegemine). Teemaplaneeringuga olemasoleva üldplaneeringu täpsustamisel ja täiendamisel võetakse aluseks kehtiv üldplaneering, millesse lisatakse muudatuse teel täiendav infokiht (PlanS eelnõu 571 seletuskiri lk 124–125). Täiendamise ja täpsustamisega pole hõlmatud olemasolevate tingimuste kehtetuks tunnistamine ja nende asemel uue sisuga tingimuste määramine (Tallinna Ringkonnakohtu otsus nr 3-18-1830).

Üldplaneeringu koostamise raames on kohustuslik vastavalt keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 33 lõike 1 punktile 2 koostada keskkonnamõju strateegiline hindamine (KSH). Harku valla kehtivale üldplaneeringule on koostatud seadusest tulenev KSH, mis on saanud Keskkonnaameti heakskiidu. Seadusest ei tulene otsest kohustust üldplaneeringu teemaplaneeringule koostada KSH-d. Planeerimisseaduse § 74 lõike 4 kohaselt tuleb üldplaneeringu teemaplaneeringu koostamisel anda eelhindang ja kaaluda keskkonnamõju strateegilist hindamist, lähtudes KeHJS § 33 lõigetes 4 ja 5 sätestatud kriteeriumidest ning § 33 lõike 6 kohaste asjaomaste asutuste seisukohtadest. KeHJS-i § 33 lõike 2 kohaselt tuleb strateegilise planeerimisdokumendi elluviimisega kaasnevat keskkonnamõju vajaduse korral hinnata siis, kui § 33 lõikes 1 nimetatud strateegilises planeerimisdokumendis, sh üldplaneeringus tehakse muudatusi. Seega on vajalik koostada keskkonnamõju strateegilise hindamise eelhindang ning selle alusel keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamise või algatamata jätmise otsuse

eelnõu. Eelhinnangule ja otsuse eelnõule tuleb võtta Keskkonnameti ja teiste asjakohaste ametiasutuste seisukohad ning edastada eelhinnang ja otsuse eelnõu volikogule kaalumiseks.

Juhindudes planeerimisseaduse § 4 lõikest 1 ja § 74 lõigetest 4 ja 8 § 93 lõikest 2 ning haldusmenetluse seaduse § 5 lõikest 5, kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 6 lõikest 1 ja § 22 lõike 1 punktist 31 ning Harku Vallavolikogu 31.05.2012 määruse nr 8 "Harku valla ehitismäärus" § 3 lõike 1 punktist 1 Harku Vallavolikogu otsustab:

1. Algatada Harku valla puhkemetsade teemaplaneering.
2. Vallavalitsusel korraldada keskkonnamõju strateegilise hindamise eelhinnangu koostamine ning selle alusel koostada keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamise või algatamata jätmise otsuse eelnõu. Eelhinnangule ja otsuse eelnõule tuleb võtta Keskkonnameti ja teiste asjakohaste ametiasutuste seisukohad ning edastada eelhinnang ja otsuse eelnõu volikogule kaalumiseks.
3. Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul selle teatavastegemisest arvates, esitades vaide Harku Vallavolikogule haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.
4. Otsus jõustub teatavastegemisest.

(allkirjastatud digitaalselt)

Priit Kotkas
vallavolikogu esimees